

Sygnatura akt VIII C 39/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Kalsztein

Protokolant: st. sekr. sąd. Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2023 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa P. O.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nakazuje zwrócić z funduszu Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz pozwanego (...) Spółce Akcyjnej w W. kwotę 648,78 zł (sześćset czterdzieści osiem złotych 78/100) tytułem zwrotu nadpłaconych kosztów sądowych uiszczonych w dniu 24 maja 2023 roku zaksięgowanych pod pozycją 500084699483;
3. zasądza od powoda P. O. na rzecz pozwanego (...) Spółce Akcyjnej w W. kwotę 3.668,22 zł (trzy tysiące sześćset sześćdziesiąt osiem złotych 22/100) tytułem zwrotu kosztów procesu w całości.

Sygn. akt VIII C 39/23

UZASADNIENIE

W dniu 8 lipca 2022 roku powód P. O., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wytoczył przeciwko (...) S.A. w W. powództwo o zasądzenie kwoty 26.736,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 lutego 2022 roku do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pełnomocnik wyjaśnił, że w dniu 12 listopada 2021 roku miała miejsce kolizja drogowa, w wyniku której uszkodzeniu uległ samochód marki J. (...) należący do E. D.. Sprawca zdarzenia był ubezpieczony w zakresie OC u pozwanego. Szkoda została zgłoszona od (...),

a poszkodowana wynajęła od powoda samochód zastępczy na okres od dnia 22 listopada 2021 roku do dnia 4 lutego 2022 roku (74 dni). Z powyższego tytułu pozwany wypłacił kwotę 17.293,80 zł odmawiając uznania roszczenia w pozostałej części. W dalszej kolejności pełnomocnik wskazał, że na czas najmu wpływ miał przebieg postępowania likwidacyjnego oraz proces naprawy, że poszkodowana współpracowała z ubezpieczycielem udzielając stosownych wyjaśnień i przesyłając żądane dokumenty, że uznana przez (...) stawka za najem jest nierynkowa.

(pozew k. 2-6v.)

W dniu 21 grudnia 2022 roku referendarz sądowy wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

Powyższy nakaz pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, zaskarżył sprzeciwem w całości oraz wniósł o zasądzenie od powoda kosztów procesu. W uzasadnieniu pełnomocnik zakwestionował powództwo co do zasady, jak i wysokości. W pierwszej kolejności podniósł zarzut braku legitymacji czynnej powoda akcentując, że do akt sprawy nie została załączona faktura/rachunek wystawione przez wynajmującego, co prowadzi do wniosku, że roszczenie z tytułu najmu nie jest wymagalne. Niezależnie od powyższego wyjaśnił, że w trakcie zgłaszania szkody poszkodowana oświadczyła, że nie wynajmuje auta zastępczego. Dzień po dokonaniu zgłoszenia poszkodowanej przesłano informację na temat możliwości zorganizowania samochodu zastępczego oraz o akceptowalnych stawkach najmu. Pomimo otrzymania tej oferty poszkodowana zdecydowała się skorzystać z propozycji powoda wynajmując samochód klasy wyższej niż uszkodzony, czym przyczyniła się do zwiększenia rozmiarów szkody. Jednocześnie odmówiła skorzystania z wynajęcia samochodów marki B. oraz L. proponowanych przez wypożyczalnię współpracującą z pozwanym. Ponadto pełnomocnik zakwestionował stawkę powoda, jako nierynkową.

(nakaz zapłaty k. 60, sprzeciw k. 64-67v.)

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie. Pełnomocnik powoda uzupełniająco wyjaśnił, że szkodę stanowi nie sam fakt poniesienia kosztów przez poszkodowanego, a powstanie zobowiązania w jego majątku. To zaś powstało w dacie zawarcia przez poszkodowaną z powodem umowy najmu auta zastępczego. Wskazał, że samochody marki J. (...) oraz M. (...) należą do tej samej klasy, że pozwany nie miał realnej możliwości zorganizowania najmu pojazdu, który interesował poszkodowaną, nie posiadał bowiem pojazdu tej samej klasy, co uszkodzony.

(pismo procesowe k. 93-95v., k. 167-168v., k. 199-199v., protokół rozprawy k. 109-110, k. 129-130, k. 150-152, k. 207)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 listopada 2021 roku doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki J. (...) będący własnością E. D..

Po kolizji pojazd ten nie był jezdny i został zabrany przez lawetę.

Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u poprzednika prawnego pozwanego.

(zeznania świadka E. D. – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 18 maja 2023 roku, okoliczności bezsporne)

Poszkodowana zgłosiła szkodę pozwanemu, który wdrożył postępowanie likwidacyjne.

W zgłoszeniu oświadczyła, że nie wynajmuje samochodu zastępczego. W piśmie z dnia 17 listopada 2021 roku przesłanym na pocztę email (...) potwierdził przyjęcie zgłoszenia szkody oraz poinformował poszkodowaną o zasadach wynajmu pojazdu zastępczego. W ich treści wyjaśnił, że aby wynająć auto zastępcze należy skontaktować się z infolinią, że

w przypadku samodzielnie zorganizowanego najmu udokumentowane koszty mogą zostać uznane w takiej wysokości, w jakiej (...) poniosłoby je, gdyby wynajem ten był organizowany przy jego pomocy. Wskazał ponadto, że wynajęty pojazd powinien być podobnej klasy, co pojazd uszkodzony, że dla klasy E akceptowalna stawka wynosi od 190 do 220 zł netto, a dla klasy premium od 295 zł do 320 zł netto, w zależności od długości najmu.

W dniu 22 listopada 2021 roku powód zawarł z E. D. umowę najmu pojazdu zastępczego marki M. (...) za stawkę dobową 595 zł. Umowa nie przewidywała obowiązku uiszczenia kaucji, zniesiony był limit km, wynajmowany samochód był ubezpieczony.

W grudniu 2021 roku pozwany prowadził z poszkodowaną korespondencją na temat wynajęcia auta zastępczego. Na jej gruncie poszkodowana wyjaśniła, że chce otrzymać samochód tej samej klasy co J. (...), którego jest właścicielem, że wypożyczalnia współpracująca z (...) proponowała jej pojazdy marki B. (...) oraz L. (...), które są jednak mniejszymi oraz niższej klasy niż J. (...). Wskazała także, że w przesłanej jej broszurze, nie znalazła samochodu klasy J. (...).

Poszkodowana nie zdecydowała się skorzystać z samochodów proponowanych przez pozwanego ponieważ ze względu na jej pracę istotne jest, jakim samochodem się porusza, a pojazdy te nie były tej samej klasy co uszkodzony, ponadto były mniejsze. Stawka powoda wydała się jej niewygórowana.

(dowód z przesłuchania powoda – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 25 kwietnia 2023 roku, zeznania świadka E. D. – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 18 maja 2023 roku, umowa najmu k. 12-12v., druk zgłoszenia szkody k. 70-72, potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia szkody wraz z informacją na temat wynajmu pojazdu zastępczego k. 74-77, wykaz pism wychodzących k. 78, korespondencja email k. 81-83, okoliczności bezsporne)

Poszkodowana zdała auto zastępcze w dniu 4 lutego 2022 roku. W tej samej dacie E. D. przeniosła na powoda wiarygodność z tytułu odszkodowania za koszty najmu pojazdu zastępczego w związku ze szkodą w pojeździe J. (...) z dnia 12 listopada 2021 roku likwidowaną przez (...).

Po zakończeniu najmu, powód w wiadomości email poinformował pozwanego że wynajmował poszkodowanej auto zastępcze w okresie 74 dni za stawkę dobową 595 zł i wezwał go do zapłaty z tego tytułu kwoty 44.030 zł. Jako załączniki zostały przesłane umowa najmu i umowa cesji.

Pozwany uznał częściowo zgłoszone roszczenie i z tytułu najmu wypłacił kwotę 17.293,80 zł, o czym powiadomił w wydanej decyzji. Wyjaśnił, że zweryfikował stawkę najmu do kwoty 190 zł netto, za którą proponował zorganizowanie wynajmu pojazdu.

(dowód z przesłuchania powoda – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 25 kwietnia 2023 roku, umowa cesji k. 13-13v., decyzja k. 14, z akt szkody: korespondencja email, decyzja ubezpieczeniowa; okoliczności bezsporne)

Dobowa stawka najmu pojazdu stosowana przez powoda mieściła się w granicach stawek dobowych obowiązujących na terenie rynku lokalnego w okresie listopad 2021 – luty 2022 roku, zarówno w przypadku najmu bezgotówkowego, jak i gotówkowego. Dla w/w form najmu stawki dobowe wynosiły odpowiednio: od 367,77 zł do 1.230 zł brutto oraz od 330 zł do 600 zł brutto.

Zarówno pojazd uszkodzony (J. (...), rocznik 2013), jak i wynajęty (M. (...)-klasa, Coupe, (...), 4M. C., rocznik 2016), należy zaliczyć do samochodów segmentu F (samochody luksusowe grupy podstawowej/grupy pojazdów sportowo-rekreacyjnych).

(pisemna opinia biegłego sądowego k. 173-185)

Do dnia wyrokowania pozwany nie zapłacił powodowi kwoty dochodzonej pozwem.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości ani rzetelności ich sporządzenia nie kwestionowała żadna ze stron. Podstawę dokonanych ustaleń faktycznych stanowiły ponadto dowód z przesłuchania powoda oraz zeznania świadka E. D. opisała przebieg zdarzenia szkodowego oraz okoliczności, w jakich wynajęła od powoda samochód zastępczy. Przyznała, że otrzymała informację na temat najmu od pozwanego, że (...) proponował jej auto zastępcze, z której to oferty nie skorzystała, ponieważ pojazd ten nie odpowiadał klasą J. (...). Sąd oparł się również na opinii biegłego sądowego T. B.. Oceniając opinię biegłego Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w jej treści wniosków, opinia ta była bowiem rzetelna, jasna, logiczna oraz w sposób wyczerpujący objaśniająca budzące wątpliwości kwestie. Opinia ta w pełni odnosiła się do zagadnień będących jej przedmiotem, wnioski biegłego nie budzą przy tym wątpliwości

w świetle zasad wiedzy oraz doświadczenia życiowego, a jednocześnie opinia została sporządzona w sposób umożliwiający prześledzenie - z punktu widzenia zasad wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania - analizy przez biegłego zagadnień będących jej przedmiotem. Wydając opinię biegły oparł się na zgromadzonym w aktach sprawy materiale dowodowym, w tym na dokumentacji sporządzonej w toku procesu likwidacji szkody. Opinia nie była kwestionowana przez strony.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było niezasadne.

W pierwszej kolejności rozważenia wymagał zarzut braku legitymacji czynnej powoda, który pozwany oparł na twierdzeniu, że skoro powód nie wystawił faktury/rachunku za najem samochodu zastępczego, to roszczenie z tego tytułu nie stało się jeszcze wymagalne. Argumentację tę Sąd uznał za chybioną. Jak wynika bowiem z ugruntowanego w orzecznictwie poglądu, zaciągnięcie przez poszkodowanego zobowiązania do zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego stanowi również szkodę w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., pozostającą w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym. Naprawienie szkody obejmuje straty poniesione przez poszkodowanego oraz korzyści, których nie odniósł, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Zaciągnięcie zobowiązania przez poszkodowanego w postaci obowiązku zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego powoduje, że wartość jego majątku zmniejsza się o wartość długu. Wymóg że wydatki w postaci kosztów najmu muszą być przez poszkodowanego zapłacone nie oznacza zatem realnego, rzeczywistego spełnienia świadczenia przez dokonanie zapłaty wynajmującemu. Do poszkodowanego należy bowiem decyzja, czy spełni świadczenie w sposób typowy przez dokonanie zapłaty, czy w inny sposób np. przenosząc na wierzyciela swoją wierzytelność wobec sprawcy o zapłatę zobowiązania. Dokonanie więc przez poszkodowanego cesji wierzytelności przysługującej mu wobec sprawcy szkody nie wywołuje odmiennego skutku od zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego i z woli stron staje się taką zapłatą (por. m.in. uchwała SN z dnia 13 marca 2020 roku, III CZP 63/19, OSNC 2020/11/96; wyrok SN z dnia 13 października 2022 roku, (...) 524/22, L.). Na gruncie niniejszej sprawy nie budziło wątpliwości, że poszkodowana przeniosła na powoda wierzytelność z tytułu odszkodowania za koszty najmu pojazdu zastępczego w związku ze szkodą w pojeździe J. (...) z dnia 12 listopada 2021 roku likwidowaną przez (...), a tym samym roszczenie z tytułu wynajmu samochodu zastępczego uznać należy za w pełni wymagalne. Jedynie na marginesie przypomnienia wymaga, że pozwany na etapie likwidacji szkody zrefundował cały okres najmu pojazdu zastępczego kwestionując jedynie dobową stawkę najmu i wówczas nie żądał od powoda faktury, jak również nie negocjował, że przysługuje mu roszczenie z powyższego tytułu.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie zasady odpowiedzialności samoistnego posiadacza mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody statutowane w przepisie art. 436 k.c., oraz – w związku z objęciem odpowiedzialności posiadacza pojazdu obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej – przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym

i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. W kwestii zakresu szkody

i odszkodowania obowiązują reguły wyrażone w przepisach ogólnych księgi III Kodeksu cywilnego, tj. przepisy art. 361 § 2 k.c. oraz art. 363 k.c. Zastosowanie w przedmiotowej sprawie znajdują także przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące ubezpieczeń majątkowych. W myśl przepisu art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zaś zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody – odpowiada za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła. Wysokość odszkodowania winna odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym

kosztom usunięcia skutków wypadku, ograniczona jest jedynie kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 k.c., art. 36 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu

(art. 35 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych). Zakład ubezpieczeń w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej wynikającej z umowy ubezpieczenia przejmuje obowiązki sprawcy wypadku. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń nie może wykraczać poza granice odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, ale również nie może być mniejsza niż wynika na skutek ruchu pojazdu mechanicznego szkoda. W sferze odpowiedzialności odszkodowawczej podstawowym założeniem wszelkich rozważań jest

z reguły zasada pełnego odszkodowania. Wynika z niej, że wszelka szkoda wyrządzona przez posiadacza lub kierowcę pojazdu mechanicznego, powinna być w świetle obowiązujących przepisów prawa pokrywana przez zakład ubezpieczeń w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, art. 822 § 4 k.c.).

W przedmiotowej sprawie bezspornym między stronami był fakt zaistnienia zdarzenia komunikacyjnego z dnia 12 listopada 2021 roku, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki J. (...). Do zdarzenia doszło z winy osoby ubezpieczonej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Zakładzie (...). Przedmiotem sporu nie była zatem zasada odpowiedzialności pozwanego za przedmiotową szkodę. Pozwany nie kwestionował także uprawnienia poszkodowanej do wynajęcia pojazdu zastępczego, jak również okresu najmu. Oś sporu w niniejszej sprawie stanowiła wyłącznie stawka dobową za najem.

Odnosząc się do zarzutów pozwanego godzi się przypomnieć, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Jednakże, jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28), nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane. Istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 k.c., art. 362 k.c. i art. 826 § 1 k.c.). Na ubezpieczycielu ciąży

w związku z tym obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji gwarancyjnej ubezpieczyciela. W tożsamy sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 lutego 2019 roku (III CZP 84/18, OSNC 2020/1/6), akcentując, że w ramach tego obowiązku powinnością poszkodowanego, jako wierzyciela, jest lojalne postępowanie na etapie likwidacji szkody przez ograniczanie zakresu świadczenia odszkodowawczego ubezpieczyciela, a nie zbędne powiększanie wysokości szkody. Brak podjęcia takich działań mimo, że leżały w zakresie możliwości poszkodowanego, nie może zwiększać odszkodowania należnego od ubezpieczyciela zobowiązanego do naprawienia szkody. W tym zakresie należy proporcjonalnie wyważyć interesy poszkodowanego i ubezpieczyciela kierując się standardem rozsądnie myślącej osoby, która określone zachowanie uznałaby za celowe, konieczne i racjonalne ekonomicznie. Zwrócić należy ponadto uwagę, że według stanowiska judykatury, wydatki ekonomicznie uzasadnione to wydatki za najem pojazdu zasadniczo **o podobnej klasie do pojazdu uszkodzonego lub zniszczonego**, poniesione w oparciu o stawki czynszu najmu, które obowiązują na danym rynku lokalnym (ceny rynkowe za tego typu usługi) i w czasie naprawy pojazdu mechanicznego lub do czasu nabycia nowego pojazdu (por. m.in. wyrok SN z dnia 25 kwietnia 2023 roku, (...) 5/22, L.; wyrok SO we Wrocławiu z dnia 28 marca 2018 roku, II Ca 1869/17, L.; wyrok SO we Wrocławiu z dnia 6 października 2017 roku, II Ca 333/17, L.; wyrok SO w Łodzi z dnia 24 listopada 2016 roku, XIII Ga 507/16, L.). Nie stanowi zatem reguły, że wynajęty pojazd koniecznie musi odpowiadać klasą pojazdowi uszkodzonemu, wystarczy, aby był podobnej klasy. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy przypomnienia wymaga, że poszkodowana

dysponowała informacją na temat samochodu zastępczego przesłaną przez pozwanego, otrzymała również konkretną propozycję wynajęcia samochodów: marki B. (...) – a więc należącego do segmentu E, a także L. (...), który w informacji (...) został zakwalifikowany do segmentu premium. Pomimo tego poszkodowana nie zdecydowała się skorzystać z tej oferty argumentując, że żaden z w/w samochodów nie jest J. (...), jak też pojazdem odpowiadającym jego klasie.

O czym jednak była już mowa brak jest podstaw do przyjęcia, że w każdym przypadku poszkodowany winien otrzymać samochód tej samej klasy co uszkodzony. Oczywiście można sobie wyobrazić sytuację, w której poszkodowanemu może zależeć, aby przykładowo wynająć auto konkretnej marki, z konkretnym wyposażeniem itd., w takim jednak przypadku winien on odpowiednio uzasadnić takie żądanie. Tymczasem poszkodowana ograniczyła się wyłącznie do wskazania, że proponowano jej samochody mniejsze, a także, że ze względu na jej pracę istotne jest, jakim samochodem się porusza. Argumentacja ta zupełnie nie przekonuje. Obecnie produkowane B. (...) (limuzyna) ma długość 5060 mm, a więc jest zaledwie o kilka centymetrów krótsze od J. (...) (jego długość to 5127 mm), co jest różnicą wręcz pomijalną. Zresztą krótszy jest również wynajęty przez poszkodowaną M. (...) mierzący „zaledwie” 5027 mm. Co się natomiast tyczy wykonywanej przez poszkodowaną pracy, to jest ona fizjoterapeutką i Sądowi trudno zrozumieć, w jaki sposób poruszanie się B. (...) mogłoby

w jakikolwiek sposób obniżyć prestiż poszkodowanej w oczach jej klientów. Wszak uszkodzony został „tylko” J., nie zaś F., A. (...). L., B., itp. które to marki są niezwykle luksusowe, prestiżowe i w ich przypadku faktycznie można by mówić o pewnym obniżeniu standardu w przypadku przesiadania się do samochodu B. (...). Nie potrzeba przy tym wiedzy specjalistycznej, aby stwierdzić, że obecnie produkowane samochody, zwłaszcza klasy E, swoim wyposażeniem, komfortem jazdy, zaawansowaniem technologicznym, nie tylko dorównują starszym pojazdom lokującym się w segmencie F, ale niekiedy wręcz je przewyższają. Brak jest zatem uzasadnionych przesłanek do przyjęcia, że decydując się na oferowany przez wypożyczalnię samochód marki B. (...) poszkodowana otrzymałaby pojazd obiektywnie gorszy od J. (...). Nie jest również tak, że poszkodowana jest „przywiązana” do tej marki, skoro od powoda wynajęła M.. Zaznaczenia wymaga, że uszkodzony samochód to rocznik 2013, tymczasem, co jest wiedzą powszechną, wypożyczalnie z reguły dysponują pojazdami nowymi, bądź też 2-3 letnimi. W przypadku klasy E mowa więc

o samochodach niezwykle komfortowych, wszechstronnie wyposażonych, „naszpikowanych” najnowszą technologią, spełniających kryteria i gusta bardzo wymagających klientów. W tym miejscu należy zadać pytanie, czy gdyby poszkodowana musiała z własnej kieszeni pokryć koszt najmu samochodu zastępczego według stawki powoda, również wybrałaby jego ofertę, czy też przystałaby na propozycję pozwanego i wynajęła samochód B.. Przypomnienia wymaga także, że jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 sierpnia 2017 roku (III CZP 20/17, OSNC 2018/6/56), jeśli ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu - we współpracy

z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów - skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu), zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te - w zakresie nadwyżki - będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy wykaże szczególne racje, przemawiające za uznaniem ich za celowe i ekonomicznie uzasadnione. Sąd Najwyższy wskazał, że jeżeli istotne warunki wynajmu proponowanego przez ubezpieczyciela (we współpracy z przedsiębiorcą wynajmującym pojazdy) czynią zadość potrzebie ochrony uzasadnionych potrzeb poszkodowanego, nie ma podstaw, by obciążać osoby zobowiązane do naprawienia szkody wyższymi kosztami związanymi ze skorzystaniem przez poszkodowanego z droższej oferty. Odstępstwa od tej reguły nie uzasadniają drobne niedogodności o charakterze niemajątkowym, które mogą wiązać się np. z koniecznością nieznacznie dłuższego oczekiwania na podstawienie pojazdu zastępczego proponowanego przez ubezpieczyciela. W ocenie Sądu Najwyższego konieczność dodatkowego kontaktu z ubezpieczycielem - w praktyce zwykle telefonicznego - nie może być przy tym uznana za niedogodność, która uzasadnia poniesienie wyższych kosztów najmu. Co więcej, należy uznać, że w ramach ciążącego na poszkodowanym obowiązku minimalizacji szkody i współdziałania z dłużnikiem (ubezpieczycielem) mieści się obowiązek niezwłocznego zasięgnięcia informacji co do tego, czy ubezpieczyciel może zaproponować poszkodowanemu pojazd zastępczy równorzędny uszkodzonemu (zniszczonemu). Nie ma to nic wspólnego z koniecznością poszukiwania przez poszkodowanego najtańszej oferty rynkowej najmu, nie jest bowiem istotne to, czy propozycja ubezpieczyciela jest najtańsza, lecz to, że jest przez niego akceptowana. Podkreślić należy, że proponowana przez Sąd Najwyższy wykładnia nie eliminuje, ani nie ogranicza przysługującej poszkodowanemu

swobody wyboru kontrahenta, od którego najmie pojazd. Sprawia jedynie - ze względu na obowiązek zapobiegania zwiększeniu rozmiarów szkody - że zawierając umowę na mniej korzystnych warunkach od proponowanych przez ubezpieczyciela, poszkodowany będzie zmuszony ponieść część związanych z tym kosztów, bądź też wykazać, że koszty przewyższające propozycję ubezpieczyciela były w danym przypadku uzasadnione. Sąd Najwyższy trafnie skonstatował, że w przypadku kosztów naprawy pojazdu służących bezpośrednio wyeliminowaniu już istniejącej szkody majątkowej interes poszkodowanego podlega intensywniejszej ochronie niż w przypadku wydatków na najem pojazdu zastępczego, które nie służą wyrównaniu szkody - utrata możliwości korzystania z rzeczy nie jest szkodą - lecz jedynie wyeliminowaniu negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia (zniszczenia) pojazdu.

W konsekwencji wymagania dotyczące pokrycia obu kategorii kosztów różnią się. O ile celowość i ekonomiczność wydatków służących bezpośrednio restytucji (naprawie pojazdu) jest kontrolowana co do zasady tylko w wąskich granicach określonych w [art. 363 § 1 zd. 2 k.c.](#),

o tyle w przypadku kosztów służących wyeliminowaniu negatywnych następstw majątkowych - jest samoistną, podstawową przesłanką warunkującą zakwalifikowanie tych wydatków jako szkodę. Znaczenie tej różnicy uwidacznia się także w tym, że kompensacie podlegają jedynie rzeczywiście poniesione wydatki na najem pojazdu zastępczego, podczas gdy koszty naprawy pojazdu mogą być dochodzone jeszcze przed ich poniesieniem. Powyższe stanowisko znalazło akceptację zarówno w orzecznictwie sądów powszechnych (por. m.in. wyrok SO w Łodzi z dnia 18 czerwca 2019 roku, III Ca 514/19, LEX; wyrok SO w Suwałkach z dnia 5 lutego 2019 roku,

I Ca 476/18, LEX; wyrok SO w Białymstoku z dnia 25 września 2018 roku, VII Ga 274/18, LEX; wyrok SO w Szczecinie z dnia 14 września 2018 roku, VIII Ga 370/18, LEX; wyrok SO

w Ł. z dnia 9 sierpnia 2018 roku, III Ca 524/18, LEX), w piśmiennictwie (por. m.in. [Kowalewski Eugeniusz, Ziemiak Michał P.](#), Cywilne prawo, zobowiązania, naprawienie szkody, najem pojazdu zastępczego przez poszkodowanego z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Glosa do uchwały SN z dnia 24 sierpnia 2017 roku, III CZP 20/17; Ozga Maciej, Wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego. Glosa do uchwały SN z dnia 24 sierpnia 2017 r., III CZP 20/17), a także ma pełną aprobatę Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę. W rozpatrywanym stanie faktycznym,

w świetle zebranego materiału dowodowego Sąd uznał, że wybór opcji droższej od oferowanej przez ubezpieczyciela stoi w sprzeczności z nałożonym na poszkodowaną obowiązkiem, minimalizacji szkody, wynikającym z [art. 826 § 1 k.c.](#) Zgodnie z treścią [art. 362 k.c.](#) i [art. 826 § 1 k.c.](#) biorąc pod uwagę zwiększenie, zamiast minimalizacji, przez poszkodowaną rozmiaru szkody, nieuzasadnione jest obejmowanie odpowiedzialnością sprawcy kolizji, a tym samym zakładu ubezpieczeń, kosztami przekraczającymi te, które byłyby poniesione gdyby poszkodowana skorzystała z uzasadnionej ekonomicznie i oferowanej jej przez ubezpieczyciela pomocy w wynajęciu pojazdu zastępczego. Poszkodowana, o czym była już mowa, mogła oczywiście skorzystać z innych niż przedstawione przez ubezpieczyciela ofert wynajmu samochodu, co też uczyniła, jednak w takim przypadku ubezpieczyciel odpowiada jedynie

w granicach normalnego związku przyczynowego, a w takim związku mieszczą się koszty określone zgodnie z dyspozycją [art. 826 § 1 k.c.](#) Kosztami takimi w omawianej sprawie są zaś stawki w granicach oferowanego przez ubezpieczyciela wynajmu pojazdu. Powtórzenia wymaga, że poszkodowanej zaoferowano pojazd wysokiej klasy, zbliżonej do klasy pojazdu uszkodzonego, a poszkodowana nie zdołała w sposób przekonujący wyjaśnić, dlaczego ofertę tę odrzuciła. Dlatego też koszty przekraczające adekwatny związek przyczynowy poszkodowana musi ponieść we własnym zakresie, jako koszty przekraczające rozmiar szkody. Finalnie nie budzi wątpliwości, że powinność wykazania, że objęte fakturą koszty wynajmu pojazdu zastępczego były celowe i ekonomicznie uzasadnione obciążała powoda, jeśli z faktów tych chciał wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.). Powinności tej powód nie zdołał sprostać. Oczywiście jest także, że okoliczność, iż stawka dobową przyjęta przez powoda mieści się w granicach stawek rynkowych, jest niewystarczająca do uznania roszczenia za uzasadnione. Skoro więc między stronami sporna była wyłącznie stawka najmu Sąd uznał, że pozwany zrekompensował w całości roszczenie z tytułu najmu samochodu zastępczego, co pociągało za sobą konieczność oddalenia powództwa w całości.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął w oparciu o art. 98 k.p.c. zasądzając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.668,22 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą złożyły się: wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w stawce

minimalnej – 3.600 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz wykorzystana część zaliczki na biegłego – 51,22 zł.

Ponadto Sąd nakazał zwrócić funduszu Skarbu Państwa Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz pozwanego kwotę 648,78 zł tytułem zwrotu nadpłaconych kosztów sądowych uiszczonych w dniu 24 maja 2023 roku zaksięgowanych pod pozycją 500084699483.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.